

Húsvét 2. vasárnapja

1Jn 5,1-6

Miből tudjuk, hogy Isten gyermekei vagyunk?

¹Mindenki, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, az Isten egyszülötte, és aki a szülőt szereti, szereti szülöttét is. ²Abból tudjuk meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogy szeretjük az Istent, és megtesszük parancsait. ³Mert az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek. ⁴Mert mindenki, aki az Istentől született, legyőzi a világot. És ez a győzelem – győzelem a világ fölött! – a mi hitünk. ⁵Ki győzi le a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia? ⁶Ő az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus. Nem csupán víz által, hanem víz és vér által. És a Lélek tesz tanúságot róla, mert a Lélek az igazság.

János első levelét sokáig a negyedik evangélium szerzőjének tulajdonították (I.–II. század), de furcsa az, hogy idézni viszont csak a második században kezdték Keleten és Nyugaton. Az írója azért sem tűnik azonosnak János evangélium szerzőjével, mert az evangéliumot megelőző egyházi kép áll a levél mögött. Egyik nézet szerint a levél korábbi, mint az evangélium, a másik szerint viszont a levél azért íródott, hogy keretet biztosítson János evangéliumának. Eszerint Szent János első levele az evangélium teológiai vázlata lenne, ezért lehet állítani azt is, hogy az evangélium hatása alatt állt (vö. 1Jn 2,22-öt, 4,2.15-öt, Jn 1,14-gyel és 1Jn 3,14-gyet Jn 5,24-gyel). Egyik fő szempontja az egyháziasság sürgetése, és hogy a jánosi gondolkodásnak és a hagyománynak tekintélyt akar szerezni az egyházban (1,1; 2,7; 3,11) a hitvallás (2,22; 4,2 k.; 15) és a valódi hit által (5,1,4 k.). Annak ellenére, hogy az írásnak levélszerű bevezetése és zárata van inkább teológiai tanulmánynak tűnik, mert hiányoznak belőle a konkrét közösségre való utalások. Az egyik gondolatmenet szerint, ha az evangélium 90 körül keletkezett, akkor a levél Kr. u. 100 k. íródott Keleten (Szíriában vagy Kis-Ázsiában). János nyelvezete sajátos, annak ellenére, hogy szókincese nem túlságosan gazdag, mégis az ismételve előre haladó mondatai azt sugallják, hogy a hallgatóság lépésről lépésre értse meg Jézus Krisztus misztériumát. De ugyanakkor az igazi vallásosság lényegét is fel akarja vázolni az idézett szakasz. Az istenszeretetet nem zárhatja ki a felebarát szeretetét (1. v.). A levél szóhasználatából kiindulva, amelyben a parancsok ismerete és teljesítése fontos szerepet kap (2b–3. v.), arra következtetünk, hogy szerzője inkább a zsidókeresztény olvasóknak

szánta. Az is érdekes, hogy a keresztség általi újjászületés gondolatát, amely Pálnál közismert, itt az Istenből való újjászületés, a megistenülés gondolata váltja fel (4. v.). Ez a gondolat a hit által megújított emberi személyiség változására utal. Az új ember csak Istenből születik. Vagyis a keresztyénység, a kereszstelkedés, a keresztyén hit és a keresztyén moralitás olyan fokú változást kell hogy eredményezzen az emberben, mint a teremtés, amikor a halott anyag élővé válik. Itt az élő ember lelki emberré, Istentől újjászületett személyiséggé válik, vagyis benne megjelenik az isteni természet, és megjelennek annak bizonyos vonatkozásai. Az ilyen ember harcban áll a világgal, amely János szerint minden egyházon kívüli embert jelent. János szemlélete dualista, csak a jó és a rossz kettősségében és a jó és a rossz harcában tudja leírni a keresztyén életet. János közössége vagy befogad, vagy kivet. Ha befogad, akkor felemel, gyámolít, segíti a megszentelődés folyamatát, ha kivet magából, akkor pontosan az ellenkezőjét műveli.

Feltehetően János közössége vitában állt néhány csoporttal a keresztelés hatékonyságának kérdésében. Azt állították, hogy nem a víz, hanem Krisztus kereszten kiontott vére szerezte meg az üdvösséget. Ez a csoport lehet Keresztelő János tanítványainak köre, mely az első századokban párhuzamosan élt Jézus követőinek a körével, és éppen úgy vitában volt a zsinagógával, mint Jézus tanítványai. Csak ők János bűnbánati keresztyénységének tulajdonították mindazt, amit Jézus tanítványai Jézus megváltó halálának. Emiatt egészíthették ki egy glosszával ezt a levél szövegét, amelyet a szaktudomány Comma Joanneum néven ismer.

A megélt hittel motivált keresztyének kétségtelenül kilógnak a világból, sőt elkötelezettségük számos esetben szembeállítja őket a világgal. Az viszont egyéni stílus kérdése, hogy ezt a különbségüket állandóan a világ, a hitetlenek nyilvános szidásával akarják-e elérni, vagy példájuk és tanúságtételük által.